3. पर्यटनम् रोमांचकारि। प्रियजनैः सह कृतं पर्यटनम् आनन्दं ददाति। पर्यटनेन ज्ञानवृद्धिः मनोरञ्जनं च भवतः। यत् ज्ञानं स्वयम् अनुभूयते दृश्यते च तत् स्थिरतरम् भवति। कस्मिन् देशे-प्रदेशे वा किं किं दर्शनीयम्? तत्र किं भुज्यते किं पीयते? अथवा तत्र कथं व्यवहारः क्रियते। एतत् सर्वम् पर्यटनेन ज्ञायते। अतः इयम् उद्योगं वर्धयितुं शासनं यत्नशीलम् अस्ति। पर्यटन-उद्योगेन भारतशासनम् पर्याप्तं धनं प्राप्नोति।

I. एकपदेन उत्तरत।

(एक पद में उत्तर दीजिए।)

(क) कैः सह कृतम् पर्यटनम् आनन्दम् ददाति? ....

(ख) ज्ञानवृद्धिः मनोरञ्जनं च कथम् भवति? ....

(ग) भारतशासनम् केन पर्याप्तम् धनम् प्राप्नोति? ....

(घ) यत् ज्ञानम् स्वयम् अनुभूयते दृश्यते च तत् किं भवति? ....

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत।

(पूरे वाक्य में उत्तर दीजिए।)

(क) पर्यटनेन किं किं ज्ञायते?

....

(ख) भारतशासनम् पर्याप्तम् धनं केन प्राप्नोति?

....

III. निर्देशानुसारम् उत्तरत।

(निर्देश के अनुसार उत्तर दीजिए।)

(क) 'पर्यटनम् रोमांचकारि। प्रियजनैः सह कृतं पर्यटनम् आनन्दं ददाति।'—अत्र रोमांचकारि विशेषणस्य विशेष्यपदम् किम्?

(*i*) पर्यटनम् (*ii*) आनन्दम् (*iii*) कृतम् (*iv*) सह ....

(ख) 'अथवा तत्र कथं व्यवहारः क्रियते।' इति वाक्ये कति अव्ययाः सन्ति?

(*i*) एकाः (*ii*) द्वौ (*iii*) त्रयः (*iv*) चत्वारः ....

(ग) दर्शनीयम् इति पदे प्रकृतिप्रत्ययौ कौ?

(*i*) √दर्श् + अनीयर् (*ii*) √दर्शन् + इयम्

(*iii*) √द्रश् + अनीयर् (*iv*) √दृश् + अनीयम् ....

(घ) प्रियजनैः इत्यस्मिन् पदे का विभक्तिः?

(*i*) प्रथमा (*ii*) द्वितीया (*iii*) तृतीया (*iv*) चतुर्थी ....